

Az "robbanásszerű" betegség – a szőlő lisztharmatának előrejelzése

Автор(и): гл. ас. д-р Звездомир Желев, Аграрния университет в Пловдив

Дата: 07.01.2020 Брой: 1/2020

*A szőlő lisztharmat kórokozója pozitív példa arra a fitopatogénre, amelynek fejlődése erősen függ a specifikus éghajlati viszonyoktól, és amely sikeresen előrejelezhető. A modern előrejelző modellek, a megfelelő agronómiai gyakorlatokkal és a szőlő korral összefüggő rezisztenciájának ismeretével kombinálva, integrált stratégia kialakítására szolgálhatnak a betegség elleni védekezésben. Egy ilyen megközelítés előnyei számos területen érvényesülhetnek – ökológia, peszticidmaradványok ellenőrzése, gazdasági hatékonyság. Az elmúlt hét évben a *Plasmopara viticola* által okozott szőlő lisztharmat modelljét a Növénybetegségek Integrált Kezelésének Központjában (CIMPD) a Mezőgazdasági Egyetemen – Plovdivban, valamint magángazdaságokban validálták.*

RIMpro-*Plasmopara* előrejelző modell.

A RIMpro-*Plasmopara* egy új előrejelző modell a szőlő lisztharmat elleni védekezésre, amelyet a Biofruitadvies (Hollandia) cég fejlesztett ki. 2014 óta kínálják csomagban más, már bevált alma- és körtebetegségekre és kártevőkre szánt modellekkel együtt. A modell dinamikus, és reprodukálja a betegség teljes szezonális fejlődését; nem korlátozódik a fertőző események külön-külön történő figyelembevételére, így meghatározhatja azok jelentőségét. A RIMpro-*Plasmopara* előrejelzi a primer és a szekunder (nyári) fertőzéseket. Almodelljeinek szerkezete és paraméterei részletesen leírják a gomba fejlődésének fontos biológiai szakaszait.

A program mikroklíma adatokat használ, amelyek figyelése februárban kezdődik egy, a szőlőültetvényhez a lehető legközelebb elhelyezett időjárás állomás segítségével. A modell feldolgozza az elkövetkező napokra várható éghajlati eseményekre vonatkozó információkat is. Így készül előrejelzés a betegség fejlődésére nemcsak a múltban, hanem a közeljövőben is, ezzel bővítve a preventív kezelések lehetőségét.

A modell fő részletei:

- A szezon első fertőzésének meghatározása és permetezési riasztás kiadása még a foltok megjelenése előtt (néha áprilisban kezdődik, máskor júniusban)
- A fertőzési nyomás és a csapadék mennyisége gyakoribb permetelést és megbízhatóbb termék választását igényelheti
- Gyenge fertőzések – éppen ellenkezőleg, meghosszabbíthatják a permetezések közötti időintervallumot, vagy el is maradhatnak, ha védelmet nyújtanak a korábbi beavatkozások
- A fertőzés időpontja határozza meg a specifikus hatásmódú termék szükségességét.

2019-ben a mikroklíma monitorozása döntő jelentőségű volt. Plovdivban az első jelentős fertőzések viszonylag későn – június elején – következtek be, majd egy újabb, hosszú kockázatmentes időszak és közepes erősségű fertőzések a hónap legvégén és július elején. Ezek a fertőzések valójában a "borsószem nagyságú bogyó" fázis után következtek be, amelynek nincs jelentősége az országban megállapított stratégia szerint. Tapasztalataink azonban azt mutatták, hogy ezeket nem szabad alábecsülni, mert az elmúlt években a csapadék mennyisége és intenzitása magas volt, ami megszünteti a kontakt termékek (réz és mások) hatékonyságát, és súlyos fertőzést eredményez a legfiatalabb leveleken, valamint gyenge fertőzést az idősebbeken. A szőlő levélfelületének megóvása a lisztharmat fertőzéstől fontos a szezon végéig, mert a telelés és a termőrugyek képződése sérül. Ilyen esetekben a szisztémás vagy penetráló gombaölő szerek előnyösebbek.

Az organikus és peszticidmentes termékek iránti növekvő kereslet trendjét figyelembe véve, az új, lisztharmattal szemben toleránsabb fajták termesztése különösen érdekes. A CIMPD-nál 6 ilyen német fajta található, amelyek érdekes minőségi paramétereket mutatnak a bortermelés szempontjából. Tapasztalataink bizonyítják, hogy ezek

esetében a lisztharmat elleni védekezési intézkedéseket csak a gyümölcs számára fontos fenológiai fázisokban és magas előrejelzett fertőzési kockázat mellett lehet alkalmazni. A rézalapú termékek, amelyek az ökológiai termelésben megengedettek, kellően jó gazdasági eredményt nyújtanak. A felhasznált réztermékek teljes mennyiségének betartása fontos jogi és környezeti jelentőségű. A réz felhasználásának csökkentése a szőlőtermesztésben célzott permetezéssel is lehetséges.

A szőlőbetegségek elleni védekezés legmagasabb szintű szakérteleme abban nyilvánul meg, hogy több betegség elleni védelmet egyetlen permetezésben lehet kombinálni. Mindez elérhető a szőlő lisztharmat és feketerothadás modelljeiből származó további információk révén, amelyek ma már szintén elérhetők.

Ugyanilyen fontos a növényvédő szerek alapos ismerete, a fajták ismerete, valamint a precíz kezelések végrehajtásának képessége a levélfelület térfogata, a szél és a termék hatásmódja szerint.